

KRING ANDRAGOLOGIE

VERSLAG STUDIEDAG DE TOEKOMST VAN HET PLATTELAND. VERGRIJZING! Hoe houd je je dorp vital?

17 maart 2016 Landgoed Overcinge te Havelte Drenthe.

Door: Prof. Dr. René A.C. Hoksbergen

Onverbidelijk gaan we toe naar een samenleving waarin de groep 65+ een veel groter stempel op diezelfde samenleving zal drukken. Terecht organiseerden de Kring Andragologie, de Kring Geografie en Planologie van de Universiteit van Amsterdam en de zeer actieve netwerkorganisatie Learn for Life daarom op donderdag 17 maart 2016 de Studiedag: “De Toekomst van het Platteland. Vergrijzing! Hoe houd je je dorp vitaal.” Heel toepasselijk was voor de plaats van de Studiedag gekozen, het zo prachtige, landelijke Havelte in Drenthe. Waardering voor dit initiatief, waarbij wetenschap en de praktijk van de samenleving samen opgaan om tot antwoorden op maatschappelijke vraagstukken te komen. Maar liefst 120 personen vanuit allerlei dorpen en steden, zelfs enkele mensen uit Vlaanderen, participeerden. Omdat de studiedag bedoeld was voor actieve burgers, bestuurders, ambtenaren en onderzoekers op het terrein van wonen, zorg en welzijn van ouderen op het platteland, zou je verwachten dat er vrijwel alleen maar ouderen aanwezig zouden zijn. Dat was zeker niet zo. Ongeveer 25% van de deelnemers was duidelijk jonger dan 50 jaar. Nadrukkelijk en vol betrokkenheid liet ook deze groep van zich horen.

In de ochttenuren kregen wij na de gebruikelijke introductie een viertal lezingen. Daarin werden soms opmerkelijke dingen gezegd en er volgden nogal wat opvallende cijfers. In 2040 zal 40% van de Nederlanders 60+ zijn. In Drenthe zal in 2044 zelfs 20% van de bewoners 80+ zijn. Laten we hopen dat dat nog lange tijd vooral de ‘fitte tachtigers’ zullen zijn.

Toch ontkom je niet aan het probleem hoe om te gaan met de niet fitte oudere, zonder dat de kosten voor de samenleving volledig uit de hand lopen. Klaske Wynia, programmaleider van SamenOud in Groningen, presenteerde interessante uitkomsten van haar onderzoek. Zij benadrukte hoe belangrijk het voor de ouder wordende mens is om zo lang mogelijk zelf de regie van het leven in handen te hebben. En dat het bevorderen hiervan een kostenbesparende functie heeft. Ook verduidelijkte zij hoe belangrijk de hulp in de directe omgeving van de oudere in straat, dorp en stad is. Ze draaide er niet omheen dat de kwaliteit van leven bij het ouder worden nu eenmaal afneemt. Acceptatie hiervan en aanpassing aan dit proces van in

leeftijd ouder en - meestal - hulpbehoevender worden, zijn taken waarbij familie, buurt en samenleving behulpzaam kunnen en ook dienen te zijn.

De realiteit van de steeds belangrijker wordende plaats van al die ouderen liep door alle lezingen heen. Economisch gezien wordt de ‘grijze golf’ immers steeds aanzienlijker. In politiek opzicht is daarmee van deze almaar groter wordende groep in de toekomst meer te verwachten. Dus luidt de politieke en maatschappelijke boodschap dat er veel duidelijker rekening met hen wordt gehouden waar het om de woning en de woonomgeving gaat. Het is in dat verband te hopen dat er goed geluisterd zal worden naar bijvoorbeeld Frank van Dam van het Planbureau voor de Leefomgeving in Den Haag. De titel van zijn lezing was heel toepasselijk: “Verhuizen, verbouwen of verdragen?”.

Nederland heeft al een flink aantal jaren te maken met ‘Krimpdorpen’. Scholen, winkels, buurtcafé’s, zie je uit dorpen verdwijnen. Terwijl aan de andere kant juist de oudere zo graag in zijn dorp wil blijven wonen. In verschillende van de vijf werkgroepen die ’s middags werden gehouden was hoe dit voor elkaar te krijgen het belangrijke thema.

Zelf heb ik twee werkgroepen bijgewoond, waar een levendige discussie plaatsvond. En dat bij deze en andere werkgroepen de tijd soms ver werd overschreden, getuigt van diezelfde betrokkenheid.

Kortom. Ik kan niet anders zeggen dan dat de andragogen, sociaal geografen en Learn for Life uitstekend werk hebben geleverd. De juiste mensen waren uitgenodigd. Als over twee jaar weer een dergelijke studiedag wordt gehouden, zorg er dan voor dat er een aantal landelijke politici bij zijn. Confronteer hen vervolgens met heel concrete beleidsvragen en vooral ook met beleidsvoorstellen.

Voor meer informatie, o.a.:

www.andragologie.org

<http://www.lflplatform.net>

www.samenoud.nl

René Hoksbergen

(emeritus hoogleraar adoptie)